

Blanco cheque

Wie een aannemer inhuurt, vraagt minimaal één offerte. Maar wie een beleggingsfonds kiest, geeft zijn fondsbeheerder meestal een blanco cheque. De doorsnee fondsbelegger weet niets van (onzichtbare) fondskosten. Hij stapt in omdat zijn adviseur enthousiast is, de beloofde winst hoog, de instapkosten nul of de reclame onweerstaanbaar.

Zo sleepte ABN Amro met de slagzin 'Alsof je een suikeroom hebt...' in luttele weken 457 miljoen euro binnen voor het nieuwe premium global dividend fonds. Wat de belegger voor die belofte betaalt, weet zelfs de bank nog niet.

Dat blijkt uit de financiële bijsluiter. Dat is uw offerte voor beleggingsbeheer. Zoek dit document van een fonds waarin u belegt of wilt beleggen. Staat het niet op www.fonds informatie.nl, google dan op 'financiële bijsluiter' en de fondsnaam. Bel desnoods de aanbieder, want de bijsluiter moet op aanvraag verplicht worden verstrekt. Heeft u hem (op uw scherm), flits dan naar het onderdeel 'kosten'. Negeer de eenmalige aan- en verkoopkosten. Dat scheelt meestal hooguit een procentje eindkapitaal. Alles draait om de jaarlijkse kostennota. Is die 1,5 procent te hoog, dan scheelt dat, na 25 jaar beleggen, 40 procent van je vermogen.

Bizar genoeg staan jaarlijkse fondskosten niet keihard in de bijsluiter. U krijgt wel de *total expense ratio* (TER of kostenratio), maar daar zitten, ondanks het woordje 'total', de transactie- en rentekosten niet in. Een simpele formule om het hele prijskaartje toch te kunnen schatten produceerde Meesman Index Investments op basis van negen (wetenschappelijke) onderzoeken naar fondskosten.

De Meesman-formule vraagt twee getallen uit de bijsluiter: de TER en de omloopsnelheid (in procenten van het beheerde vermogen). De geschatte totale kosten krijg je door de TER op te tellen bij 0,008 maal de omloopsnelheid (in procenten). In 2006 kwam dit voor het Friesland Bank Aandelenfonds uit op 1,22 procent plus $(0,008 \times 212) = 2,9$ procent, Van Lanschot Global Equity Fund nam 3,1 procent en het Delta Lloyd investment fund zelfs 3,4 procent.



Flink goedkoper waren Fortis Obama (1,6 procent) en Robeco (1,4 procent). Prijsstunters zijn indexfondsen als Ishares MSCI world, Vanguard global stock index fund en Meesman global stock index fund. Die doen hun ding voor circa 0,52 procent per jaar. De Meesman-formule werkt overigens minder simpel voor fondsen die beleggen in andere fondsen zoals het Aegon wereldwijd aandelenfonds. Slechts een financieel detective kan dan uitpluizen wat het totale kostenplaatje is.

Een hoog prijskaartje mag best, mits je winst dat ruimschoots goedmaakt. Dat dit vaak niet lukt, kunt u gratis checken op www.morningstar.nl. Zoek een fonds en klik erop. Er verschijnt een koersgrafiek met twee koerslijnen: uw fonds en de bijbehorende index.

Het blijkt dat Fortis Obama zijn kosten al jaren meer dan compenseert, en dat goedkope indexfondsen gewoon doen wat ze moeten doen: de index bijhouden. Veel dure, actief beheerde fondsen houden hun index echter hooguit hijgend bij.

Een dure hobby dus, dat actief beleggingsbeheer. Toch was eind 2006 wereldwijd 64.000 miljard dollar aan fondsbeheerders toevertrouwd. De winstmarge in deze geldindustrie ligt op 42 procent, toont onderzoek van de Boston Consulting Group. Mijd die dure industrie, vindt de beroemde Amerikaanse belegger David Swensen. Volgens hem kunnen lenen het beste beleggen in de goedkoopste, goed gespreide indexfondsen. Over andere fondsen oordeelt Swensen terecht: „*They are charging a lot of money for lousy results.*”